

Att ställa frågor om våld – utbildningsmaterial för hälso- och sjukvården

Film 4 Inför gynekologisk undersökning

Var femte kvinna och var tjugonde man har varit utsatt för allvarligt sexuellt våld under sin livstid enligt studien *Våld och hälsa*. Studier från övriga Norden, USA och Storbritannien ger liknande resultat. En studie från svenska ungdomsmottagningar visade att 14 procent av de unga kvinnorna och fyra procent av de unga männen hade varit utsatta för sexuellt våld det senaste året.

Möjliga reaktioner på övergrepp kan vara att patienten har svårt att genomgå:

- gynekologisk undersökning
- urinkateterisering
- rektalpalpation
- undersökning av mun och svalg
- datortomografi på grund av oförmåga att vistas i trånga utrymmen.

De flesta kvinnor tycker att det är naturligt att läkare och barnmorskor frågar om sexualitet och erfarenhet av sexuella övergrepp vid gynekologiska undersökningar. För kvinnor som har varit utsatta är det tryggt att veta att undersökaren har informerat sig och kan anpassa sin undersökning till hennes egna förutsättningar. För undersökaren blir patientens reaktioner på undersökningen mera förståeliga och hjälper till vid tolkningen av symtomen. Kvinnan bör erbjudas fortsatt kontakt om hon behöver prata mer om sina upplevelser.

Diskussionsfrågor:

- Hur tror du att patienten skulle ha upplevt undersökningen om frågan om tidigare övergrepp inte hade ställts?
- Har du i ditt arbete stött på någon oväntad reaktion från någon patient?
- Vilket är sjukvårdens ansvar om det skulle komma fram att patienten nyligen har varit utsatt för ett sexuellt övergrepp och ännu inte bestämt sig för om hon vill polisanmäla?

"Webbstöd för vården" är ett nationellt metod- och kompetensstöd för hälso- och sjukvården och tandvården. Webbstödet är framtaget av Nationellt centrum för kvinnofrid i samverkan med Socialstyrelsen.

Läs mer på www.nck.uu.se/webbstodforvarden